

ЗРУЙНОВАНОС НІМЕЦЧИНИ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вісти")

Німецька марка падає даліше. Її вартість зараз рівняється 1/2 фенігові передвоєнних часів. Доріжжя зростає, зріст цін перевищує навіть ціну долара на тутешньому ринку. Залізни і текстильні продукти перекочували у нас вже ціни на світовому ринку. А треба мати на увазі, що кошти продукції в Німеччині значно дешевші, що заробітна плата німецького робітника значно менша, та що засоби продукції і сировини закуплено ще перед крахом німецької марки. Високі ціни, є спричинені головною стремлінням німецького капіталу за великими зисками, котрі перевищують зиск загального капіталу. Рівнож впливає на це зростаюча дорожнеча заграничних сировин, котра має свою причину в уладковій німецької марки. Тому до "нормальні" зиски не можуть вистарчити німецькому капіталу до конкуренції. Сими високими зисками утримують ся ще німецький капітал, котрого існування zagrożене.

Позірна конюнктура в Німеччині, можливість різних промислових груп конкурувати за кордоном, основана не на низькому стані німецької марки, але на її поступачому уладкові. Стабілізація марки, хочби навіть на низькому стані, усуне тоту позірну конюнктуру. Поступачий уладок німецької марки, котрий лежить в інтересі німецької промисловості, виключують якраз великі зиски німецького капіталу, котрий ними закуповує заграничну валюту, котра остається ся за границю. Іншими словами: німецький капітал експортує свій капітал. Через уладок німецької марки зменшують німецькі капіталісти кошти продукції, зменшують посередню і заробітну плату. Так то вони унікають боротьби о зменшенні зарібків та продовженні робочого часу, що є передумовою їх територіального існування. Через те вони забезпечують ся перед соціальними рухами зі сторони робітників, перед котрими вони за підмогою меншевиків приписують вину уладку німецької марки імперіалістичній політиці Пуанкаре.

Однак серед таких відносин не може існувати капіталізм. Погості існування залежить від розширення продукції. Конкуренція примушує капіталістів дешевше продукувати, їх жаждоба за новою неоплаченою заробітною працею заставляє їх все розширяти продукцію. Капітал створює ринок для своєї розширеної продукції через знищене некапіталістичного господарства у власній країні, як теж в заграничних країнах. Капітал заставляє некапіталістичні верстви покинути натуральне господарство, заниматись купном і продажем товарів та вишукати собі нових найтанців робітників. Отсе економічна політика пролетаріату середні верстви, котрі падають в злидні.

Трудности, що повстають капіталови для накопичення і розширення продукції він усуває через обниження життєвого ступня робітників. Теперішня економічна криза, триває вже паре років. Дійсний (реальний) зарібок все зменшується ся. Злидні зростають. Мимо своїх меншевиків не виреклись своєї ілюзії, мов би то капіталізм зумів усунути теперішню кризу. Ми наведемо тут кілька цифр, котрі зявляються нам, наслідки цієї позірної конюнктури для Німеччини.

Хотий пролетаріат тепер дуже важко працює, хотий поодинокий робітник, більше працює, як перед війною (мимо сього, що зарібок впади до половини висоти передвоєнних зарібків), продукція все падає. Се наглядно виявляється при здійсненні загального висла праці мимо більших вислаів індивідуальної праці все зменшується ся годно тому, що продукційно апарату не відновлено від часу вибуху імперіалістичної війни. Разом з тим зростає дефіцит здійсненні. Тарифи під-

висують, а підвищені тарифи спричинює зменшені руху. Подібно має ся справа з картою. В першій половині сего року почта мала 11 мільярдів марок дефіциту. Продукція заліза і вугля теж без настанно падає.

В Рурському краю, який для продукції вугля грає дуже важку роль, видобуто в маю с. р. шоденно 310.844 тон вугля, в червні с. р. шоденно лишень 298.036 тон.

І продукція брунатного вугля в середній Німеччині впади в червні с. р. о 5%. А при тим треба мати на увазі, що Німеччина доставляє антанті на підставі Версальського договору шо місяця 1,725.000 тон вугля.

Ціни вугля зросли вже о 125%. Наслідком сего дорожнеча зросла о нових 50%, шо зменшило значно покупну силу населення.

І німецький експорт падає мимо уладку марки.

В 1919 р. німецький торговельний бізнес скінчив ся надвишкою 5 мільйонів золотих марок, в 1920 р. надвишка виносила лишень 1,9 мільйонів золотих марок, в 1921 р. вже лишень 1,1 мільйонів золотих марок, а в першому кварталі 1922 р. маємо вже недобір 0,08 мільйонів золотих марок.

В Німеччині зараз в обігу понад 200 мільярдів паперових марок, та крім сього Німеччина має ще державний довг в сумі 300 мільярдів марок.

Хотий рух банківий збільшив ся, вартість цінних паперів, яка лежить в сейфах, зменшилась майже о половину. Наслідки сього стану є для німецького господарства впрот страшні. Все збільшуючий ся уладок німецької марки унеможливило упорядковані німецьких фінансів. Німецький уряд мусить для заплата своїх заграничних зобовязань закуповувати чужу валюту. Тому він мусить все друкувати нові паперові гроші і накладати більш податки.

Уладок марки спричинює теж надвишку зарібків державних урядників. Для їхнього заспокоєння правше паперова машина, котра друкує шоденно около 2 мільярди паперових марок. Зададя сього теж зменшують ся кредит держави за кордоном. Се має теж свій вплив і на фінанси краів і громад. І кредит промисловців zagrożений.

Промислові підприємці збувають ся своїх німецьких грошей. Руна німецького господарства поступає. Настає криза, в якій австрійські відносини.

Що сі відносини не остають без впливів і на другі краї, про се робітники Англії і Америки знають дуже добре, бо вони те відчувають на власній шкірі.

І. Сокира.
Берлін, в серпні 1922.

З КОНГРЕСУ МІЖНАРОДНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ МАЙНЕРІВ.

БЕРЛІН, 8. серпня. — Вчора відбуло ся отворене конгресу міжнародної федерації майнерів. На першій засіданню прийнято протест проти Версальського договору. Англіійський делегат Френк Годжес зложив в імені англійського робітництва заяву, в якій зажадав о знової ревізії і зміни Версальського договору, доказуючи, що в противний случю аські заміна до міжнародної економічної відбудови поодинокіх краів будуть безуспішними.

Десятого липня в Берліні закінчилась загальна міжнародна конференція допомоги голодним. Сій загальній конференції попереджував конгрес робітничих організацій допомоги голодним радянської федерації, шо теж відбував ся в перших днях липня в тому ж Берліні.

Роботою сих двох міжнародних зїздів підведено підсумки допомоги голодуючим останніх днів, і накреслено шлях, по якому має розгортатись надалі робота організацій допомоги шо до остаточного закінчення наслідків посухи минулого року.

На міжнародному конгресі робітничої допомоги голодуючим бради участь 150 делегатів, які представляли робітничі організації допомоги всіх краів Европи, Америки й Африки.

Організація міжнародної робітничої допомоги голодуючим почалась з ініціативи Ш. Комуністичного Ітернаціоналу. В червні минулого року Комінтерн кинув заклад міжнародному пролетаріатові до організації пролетарської допомоги голодуючим. Надволя і для практичного переведення в жите сього гасла заснував особливу комісію, з місцем перебування в Берліні. Протягом року особлива комісія вросла в мішій міжнародний комітет, шо об'єднує, як се показав конгрес, сотки робітничих організацій всіх краів Европи і Америки.

В Німеччині, Швеції, Норвегії, Данії, Голандії, Бельгії, Франції, Італії, Еспанії, Швейцарії, Австрії, Болгарії, Югославії, в Чехословаччині, в Америці і Англії, і навіть в Африці є робітничі організації допомоги голодним в радянській федерації, що звязані з Міжробсоюзом, як своїм центром. Лише в Польщі, Латвії, Естонії та Литві робітничі комітети допомоги нема. Их було розігнано урядом тих краів. Мережа робітничих комітетів в більшості краів достіть густа. В Зауєчних Державаш Америки їх, наприклад 200, в Німеччині — 80, в Голандії — около 60 і т. д.

Успіх сей досягнено не дивлячись на шалену таємну і явну кампанію І. Г. Г. Ітернаціоналів Г'ювонго амстердамського міжнародного об'єднанія профсоюзів, керуючі кола яких з перших же днів роботи Міжробсоюзу стали разом з контрреволюційною російською еміграцією на шлях зриву міжнародної допомоги голодуючим.

В резолюціях конгресу назначено надалі провадити міжнародну робітничу допомогу голодуючим в двох напрямках: 1) безпосередньої допомоги голодуючим, шо передбачає шкідливе утримане 120.000 дітей, і 2) продукційної допомоги.

Ся остання вважається Міжробсоюзом за найголовніше завданне. Мета продукційної допомоги — відновлені зруйнованих або зменжених продукційних сил радфедерації. Для виконання сїєї мети міжнародна робітнича допомога дає необхідні грошеві засоби, струменти, машини, досвідчених спеціалістів і кваліфікованих робітників. Вся робота відбувається ся згодою і при участі Комінтерна, Червоного Профінтерна, і ВЦРПС.

Для практичного переведення роботи керована і координувана в сьому напрямкові робітничих комітетів різних краів складено Виконком міжнародної робітничої допомоги, куди увійшли представники всіх краів.

Ся резолюція показує, шо липневий конгрес міжнародної робітничої допомоги означав лінійю на дальшу працю по відновленню зруйнованого господарства і зрівноваженню тенденції до ослаблення роботи, шо почала виявлятися в звязку з наближенем збору нового врожаю.

В сьому найголовнішє значінні і найгодновішє успіх берлінського конгресу. Не можна сказати, шо би вплив берлінського конгресу робітничої допомоги, що вия-

вив опінію міжнародного пролетаріату, не відчував ся вже на загальній міжнародній конференції всіх організацій по боротьбі з голодом, яка відбувалась в Берліні через день після закінчення робітничого конгресу. Вона була скликана центральною комісією Помгоду Р.С.Ф.С.Р. і включала в собі, між іншим, представників організації Нансена, французького Червоного Хреста, голландського, шведського, німецького та інших, Ара і Міжробсоу.

В звязку з докладом про роботу чужоземних організацій допомоги було різко критиковано французький уряд, через позицію якого, Французький Червоний Хрест лише тепер починає закуповувати продукти для голодуючих. Представник Французького Червоного Хреста просто обвинувачував французький уряд в саботажі допомоги голодуючим.

Конференція відбулась під прапором надання роботи організації по допомозі голодуючим нового змісту. "Остаточню подолати голод можна лише шляхом господарського відновлення і організації Нансена буде провадити ся роботу з усією своєю енергією" — зазначив представник організації Нансена Фрік. Ся заява виявила настрої і напрямки, шо панували на конференції.

Оформлені і фіксацію він одержав в тезах прийнятих одногласно конференцією за основу для роботи на далі: руйна господарства, спричинена голодом, остільки глибока, шо для відновлення його протягом близьких років є необхідна організована допомога сільськогосподарськими машинами, живим і мертвим інструментарем. Особливу увагу необхідно звернути на постачання струментів кустарям для відновлення кустарної промисловості, шо має значне також для Европи.

Необхідно також для боротьби з злочинністю дітей, збільшити мережу шкіль і технічних майстерень — для безодгладних дітей голодуючих губерній. Необхідні медикаменти і оборудоване пекарень і т. д.

В сїх тезах загальної міжнародної конференції допомоги голодуючим відбивається дух посланов робітничого конгресу. Се перший досить виразний його наслідок.

Звичайно, се виключе шалену кампанію буржуазної преси, соціал-угодовців і контрреволюційної емігранції, шо будуть змагатись зривати роботу як Виконкома міжнародної робітничої допомоги, так і організації, шо були представлені на загальній конференції.

Але гадаємо, шо зривати економічну допомогу радянської федерації їм не владсть ся так, як не владсть зривати допомогу голодуючим в першій її фазі.

КІЛЬКО Є ЖИДІВ НА СВІТІ.

Відомий статистик життявства Лейпцигскі подав недавно найважливіші статистичні дані шо число і розміщене Жидів під теперішню хвилю. З його звіту виходить, шо шілах 3/4 жидівського народу живе в Европі, а тільки 15 част його мешкає в Америці. В Европі живе Жидів 9,073,522, в Америці 3,215,873, в Азії 444,331, в Африці 391,900, в Австралії 19,415. Загальний процент Жидів в Европі 2, в Америці 2 1/2. І в Европі і в Америці живуть Жиди здебільшого у великих культурних і торговельних середовищах. У Нью Йорку є їх 1,350,000, у Шикаго 359,000. В Европі найбільше Жидів має Варшава, майже стільки шо й Шикаго. Після Варшави йде Будапешт (203.000). В Одесі живе приблизно 185.000 Жидів, у Відні 175.000, у Берліні 143.000, у Лондоні 132.000, в Парижі 75.000 ("Wiener Morgenzeitung").

Від розпочанія мореплавства сеї весни надійшли з заграниці до пристані в Петрограді 128 пароплаваів.

РОБІТНИКИ СПІШАТЬ НА ПОМІЧ "У. Р. ВІСТЯМ"

Гемілтон, Ont.

Знаючи добре, шо пролетарській часописі ніхто не допоможе окрім робітників, я відзиваюсь на поклик тов. Н. Гуцалюка і складаю \$5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вісти".

Досвід класової боротьби доказав, шо робітничі класи мусить мати свою літературу і часописи і друкованим словом нести поміж широким робітничим маси світло правди — те є чому в 20-му століттю має мати місце така несправедливість, як з неї працюючий клас вийти та зажити в справедливій ладі — любови та братерстві.

І тому то укр. робітники в Канаді значно добре своє класове становище — працюючи неустанно — вже від кількох років і збудували свою інституцію У. Р. Д. а найголовнішє збудували свою пресу "Українські Робітничі Вісти". Товариші! Коли ми зуміли збудувати свою неухитну часопис "Укр. Роб. Вісти", то тепер своїми жертвами покажім всім і близьким і далеким "своїм" і чужим їх ворогам, шо наша дорога часопис має жити на злість і загибель тим же ворогам.

Отже зложивши п'ять-доларю жертву на "Укр. Роб. Вісти", — я закликаю до зложення такої самої суми слідуючих товаришів:

В Гемілтон, Ont.: Ів. Бажанського, І. Дячука, В. Радзівського, Т. Купчинського, В. Терешиного, Т-ку М. Прусську, Т-ку Ю. Левінську і М. Волинського.

В Торонто, Ont.: Гр. Філіпповича, С. Романовича.

В Торонто, Ont.: М. Слободяна, О. Філіппчука.

В Монреал, Кве.: Н. А. Дутку, Н. Кашула.

В Галіфакс, Н. С.: Николая Кирюда.

В Сідней, Н. С.: Дм. Філодука.

Ів. Ліліцак.

Торонто, Ont.

Розуміючи значінні і ціль робітничої преси і вважаючи своїм робітничим обовязком помагати тільки робітничій пресі, я радо відкликаюсь на зазив т. Гуцалюка і складаю на пресовий фонд "У. Р. В." \$5.00. Рівночасно ззиваю слідуючих товаришів зложити на сїю ціль по \$5.00:

В Торонто, Ont.: П. Ногаса, Ю. Терещина, І. К. Сміта, В. Коростяля, Я. Куцуніна, В. Моростоя, Д. Терешиня, І. Беркиту, О. Філіппчука, І. Татарюка, господаря У.Р.Д. в Торонто.

В Гемілтон, Ont.: П. Купчинського, І. Яківчука, Т-ку А. Яківчука.

В Кічнер, Ont.: І. Ахтемічука.

В Детройт, Мич.: О. Миколюка.

В Клівленд, Огайо.: С. Заплочинського.

Товариші! Поможім своїй пресі в її критичній положенню "московськими рублями", нехай чорносотенні редактори з "Укр. Гол." псувать собі дальше "патріотичну" кров.

І. Левченко.

Гардиня, Алта.:

На поклик т. І. Клібановського складаю на пресовий фонд "У.Р.В." \$5.00 і закликаю зложити по \$5.00 слідуючих товаришів:

В Порт Аберні, Б. К.: М. Митнянського.

В Натал, Б. К.: Дм. Кейвана.

В Трейл, Б. К.: І. Стефанюка.

В Регла, Алта.: Николаю Макаренка.

В Летбридж, Алта.: Гео. Формоса.

В Гардиня, Алта.: Ілю Макаренка.

Василь Лазарюк.

Кері, Ман.

Саскатун, Саск.

На поклик т. М. Шатальського сповняю свій обовязок. Заслаю \$5.00 на пресовий фонд для оборонця працюючої класи, котрим послугують ся українські робітники і фермери. Буду дуже радий, коли товариші, котрих при нагоді покликую, зложать таку саму суму. Не тому буду радий, шо се є їх покликую, а тому, бо хочу, шоби, причудилось більш число дійсних визволителів нашого найсильнішого ору-

жя. Правда, дехто скаже, шо тяжкий тепер час. Я вірю, бо і сам його переживаю. Але той тяжкий час вже так ввійшов в жите, шо навіть говорять про него й такі, шо їм ще дуже далеко до порівнянн з тим, шо дійсно переживають його. Я вірю, шо сі товариші не лишать ся позаду, а стануть в ряди борців за пресу.

Ззиваю слідуючих товаришів:

В Саскатун, Саск.: В. Гарасюка, І. Надивайка, Е. Гноійка, П. Підручного.

В Кардіф, Алта.: Гр. Дзерика, С. Дзерика, С. Козюка, С. П. Грицевого, Н. Божика, С. Чабана, С. М. Грицевого, Гр. Івасюка, В. Тарновського.

В Ланок, Алта.: І. Саковського, М. Содана, А. Бука, Ю. Делянського, Н. Храпка.

В Мусідора, Алта.: Н. Ханосика.

В Гемтрем, Мич.: С. Семелюка, А. Чабана.

Н. Ордиджук.

Вест Форт Вільям, Ont.

На поклик т. І. Погорілиця складаю \$5.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і закликаю до зложення такої самої суми слідуючих товаришів:

В Шикаго, Ил.: Г. Томчука.

В Бофало, Мич.: В. Венігра.

В Торонто, Ont.: П. Венігра.

В Салт Сте. Мері, Ont.: І. Якішиного.

В Вест Форт, Ont.: С. Рубанця, В. Савюка, О. Мандрика, Н. Заграша, В. Бойчука, В. Глуранюка, С. Сороку.

Товариші! Чорна сотня тишить ся аж руки затерає, шо наші "Вісти" кличуть о поміч і думає, шо наша газета загине. Але свідомі робітничі зуміють прийти на поміч своїй газеті в критичній положенню. Так, свідомі робітники розуміють, шо риба не може жити без води, людина без воздуха, а свідомі робітники не можуть жити без своєї часописи. Правда, шо ми бідні, але за сяду гідні. Ми не пожалуємо своїх центів і труду і покажемо чорній сотні, шо ми ділами а не словами, і можемо на дальше жити нашої часописи. Тож до діла, товариші. Не шадть своїх "московських рублів".

Нехай "Вісти" живуть і на далі.

В. Ковалевич.

Вінніпег, Ман.

В виду сего, шо "Укр. Роб. Вісти" є в прикрім фінансовім положенню, жертвую \$5.00 на пресовий фонд і закликаю зложити по \$5.00 слідуючих товаришів:

Вінніпегу: братів Івана і Михайла Величенко.

В Кінлінг, Саск.: П. Олійника, П. Савича, Івана Славича, Івана Слободяна, Ф. Байдака.

В Торонто, Ont.: Теодора Гоя.

Так само закликаю зложити по \$2.50 слідуючих товаришів в Вінніпегу:

Юзефу Аламбеш, Марію Угач, Юстину Пастернак, Марію Стахурську і Маню Кобусевич.

Надію ся, шо товариші і товаришки зрозуміють мій заклад а радше положене газети і поспішать з своїми датками.

Т. Кульчицький.

Ленгдон, Алта.

Знаючи і оцінюючи роботу "Українських Робітничих Вісти" для добра робітничої справи в шлім світі, я складаю на пресовий фонд \$5.00 і кличу товаришів з Великої України піти за моім приміром.

В. Волошин.

Товариші з Великої України! Пригадайте собі скільки поміч дали, голодуючим нашим братам і сестрам в Приволжі і в Україні робітничі Канади тільки завдяки "Укр. Роб. Вісти".

У відплату за се даймо-ж ми тепер поміч і "Укр. Роб. Вісти"!

Мостовой.

Колгорст, Алта.

Відкликаючись на поклик тт. І. Клібановського і Я. Мойсюка, складаю \$5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вісти". Роблю се тому, шо через "Укр. Роб. Вісти" я рідмовляю з цілим пролетарським світом.

Товариші Робітничі! Ми повинні піднести свою газету на таку висоту, шоби вона не зверталась до нас о поміч. А се ми можемо зробити поширюючи її якнайбільше між українським робітництвом, пришадь ся позаду, а стануть в ряди борців за пресу. Не тільки не буде звертатись до нас о поміч, але з два рази надвище вона стане дневником. А ми повинні мати свою сильну пресу. Капіталісти, які знають значінні преси, видають велику суму грошей на свою пресу, за посередництвом котрої вони тумуть робітників. Вони піддержують навіть українську чорносотенну пресу, яка обидає за се бляго свідомих робітників.

Тож візьмим ся, товариші, до праці всім як єдині.

Складаючи \$5.00 на поміч "Укр. Роб. Вісти", закликаю зложити таку саму суму слідуючих товаришів:

Колгорст, Алта.: Гр. Костенка.

Шикаго, Ил.: Зулучені Державні М. Княжевича.

Кардіф, Алта.: Н. Никифорука.

Гардвел, Алта.: С. Кучерина і Д. Кейвана.

Медисин, Гет, Алта.: Н. Дирду і Р. Киріка.

Летбридж, Алта.: М. Поточного.

Едмонтон, Алта.: П. Гусара.

Гр. Михайловський.

Монреал, Кве.

Відзиваючись на поклик т. Н. Гу